

ใบความรู้ที่ ๔ เรื่อง เครื่องหมายวรรคตอน
หน่วยเรียนรู้ที่ ๑๘ เรื่อง พินิจาขวัณ
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง รู้เรื่องเครื่องหมายวรรคตอน
รายวิชา พื้นฐานภาษาไทย รหัส ท๑๓๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

เครื่องหมายวรรคตอน คือ เครื่องหมายที่ใช้เขียนกำกับคำ กลุ่มคำ ประโยค หรือข้อความให้เด่นชัดเพื่อให้อ่านได้ถูกต้อง และช่วยให้ผู้อ่าน เข้าใจความหมายได้ชัดเจนขึ้น ในภาษาไทยมีเครื่องหมายวรรคตอนใช้อย่าง หลากหลาย ดังนี้

ลำดับ	ชื่อ	เครื่องหมาย	ตัวอย่างการใช้
๑.	มหัพภาค	.	๑. ใช้เขียนไว้หลังตัวอักษร เพื่อแสดงว่าเป็น อักษรย่อ เช่น ม.ค. คำเต็มว่า มกราคม ๒. ใช้เขียนไว้ข้างหลังตัวอักษรหรือตัวเลขที่บอก ลำดับข้อ ๓. ใช้คั่นระหว่างชั่วโมงกับนาทีเพื่อบอกเวลา เช่น ๙.๓๐ น. อ่านว่า เก้านาฬิกาสามสิบนาที ๔. ใช้เป็นจุดทศนิยม จุดทศนิยมให้อ่านตัวเลข เรียงกันไป เช่น ๒.๓๔๕ อ่านว่า สองจุดสามสี่ห้า
๒.	เสมอภาค	=	ใช้เขียนคั่นกลาง เพื่อแสดงความข้างหน้ากับข้าง หลังว่ามีส่วนเท่ากัน เช่น $๒ + ๒ = ๔$
๓.	จุลภาค	,	๑. ใช้คั่นจำนวนเลขนับจากหลักหน่วยไปที่ละ ๓ หลัก เช่น ๑,๕๐๐ อ่านว่า หนึ่งพันห้าร้อย ๒,๓๕๐,๐๐๐ อ่านว่า สองล้านสามแสนห้าหมื่น ๒. ใช้ในหนังสือประเภทพจนานุกรมเพื่อคั่น ความหมายของคำที่มีความหมายหลาย ๆ อย่าง เช่น บรรเทา ก. ทุเลาหรือทำให้ทุเลา, ผ่อน คลายหรือทำให้ผ่อนคลายเป็น

ลำดับ	ชื่อ	เครื่องหมาย	ตัวอย่างการใช้
๔.	วงเล็บ นกลิขิต	( )	<p>๑. ใช้กันข้อความที่ขยายหรืออธิบายไว้เป็นพิเศษ เพื่อช่วยให้เข้าใจข้อความนั้นได้แจ่มแจ้งขึ้น เช่น มนุษย์ได้สร้างโลภะ (ความโลภ) โทสะ (ความโกรธ) และโมหะ (ความหลงผิด) ให้เกิดขึ้นในใจของตนเอง</p> <p>๒. ใช้กันข้อความที่บอกที่มาของคำหรือข้อความ เช่น ชลี (กลอน) ก. อัญชลี, ไหว้</p> <p>๓. ใช้กับหัวข้อที่เป็นตัวอักษรหรือตัวเลข ซึ่งอาจจะใช้เพียงเครื่องหมายวงเล็บปิดก็ได้ เช่น (ก) หรือ ก) (๑) หรือ ๑)</p>
๕.	ยัติภังค์	-	<p>๑. ใช้แยกพยางค์เพื่อบอกคำอ่าน โดยเขียนไว้ระหว่างพยางค์แต่ละพยางค์ เช่น เสมอ อ่านว่า เส - มา เกษตร อ่านว่า กะ - เสด</p> <p>๒. ใช้ในความหมายว่า “ถึง” เพื่อแสดงช่วงเวลา จำนวน สถานที่ เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - เวลา ๙.๐๐ - ๑๐.๓๐ น. อ่านว่า เวลาเก้า นาฬิกาถึงสิบนาฬิกาสิบนาฬิกา - มีผู้ชมประมาณ ๑๐ - ๒๐ คน อ่านว่า มีผู้ชมประมาณสิบถึงยี่สิบคน - ระยะทางนครนายก - จันทบุรี อ่านว่า ระยะทางนครนายกถึงจันทบุรี <p>๓. ใช้เขียนแสดงลำดับย่อยของรายการที่ไม่ต้องใส่ตัวอักษร มีรายการคร่าว ๆ ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - พิธีเปิดงาน - รำอวยพร - ดนตรีบรรเลง - ปิดงาน

ลำดับ	ชื่อ	เครื่องหมาย	ตัวอย่างการใช้
๖.	อัญประกาศ	“ ”	๑. ใช้เพื่อแสดงว่าคำหรือข้อความนั้น เป็นคำพูดหรือความนึกคิด เช่น “ขอให้ทุกคนตั้งใจจริงแล้วจะประสบความสำเร็จ” ๒. ใช้เพื่อบรรยายคำหรือข้อความนั้นให้เด่นชัดขึ้น เช่น คำว่า “ตะโก้” พจนานุกรมฉบับบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้ให้ความหมายไว้ว่า หมายถึง “ชื่อขนมชนิดหนึ่งทำด้วยแป้งข้าวเจ้ากวนเข้ากับน้ำตาล ใส่แห้วหรือข้าวโพดเป็นต้นก็ได้ หยอดหน้าด้วยกะทิกวนกับแป้ง”
๗.	ปรัศนี	?	ใช้เมื่อสิ้นสุดความหรือประโยคที่เป็นคำถาม เช่น - ทำไมเธอถึงมาโรงเรียนสาย ? - ใครมาแล้วบ้าง ?
๘.	อัศเจรีย์	!	๑. ใช้เขียนหลังคำ วลี หรือประโยคที่เป็นคำอุทาน เช่น อื้อฮือ ! มากจังเลย โอ๊ย ! เจ็บ ๒. ใช้เขียนหลังคำเลียนเสียงธรรมชาติ เพื่อให้ผู้อ่านทำเสียงได้เหมาะสมกับเหตุการณ์ในเรื่องนั้น ๆ เช่น โครม ! ปัง !
๙.	ไม้ยมก หรือ ยมก	ๆ	ใช้เขียนหลังคำ วลี หรือประโยค เพื่อให้ผู้อ่านซ้ำคำ วลี หรือประโยค อีกครั้งหนึ่ง เช่น - เด็กเล็ก ๆ อ่านว่า เด็กเล็กเล็ก - ในวันหนึ่ง ๆ อ่านว่า ในวันหนึ่งวันหนึ่ง - แต่ละวัน ๆ อ่านว่า แต่ละวันแต่ละวัน
๑๐.	ไปยาลน้อย	ๆ	ใช้ละคำที่รู้กันดีแล้วโดยละส่วนท้ายไว้เหลือแต่ส่วนหน้าของคำพอเป็นที่เข้าใจ เช่น - กรุงเทพฯๆ คำเต็มคือ กรุงเทพมหานคร
๑๑.	ไปยาลใหญ่	ๆๆ	ใช้สำหรับละข้อความข้างท้ายที่อยู่ในประเภทเดียวกันซึ่งยังมีอีกมาก แต่ไม่ได้นำมาแสดงไว้ เช่น

ลำดับ	ชื่อ	เครื่องหมาย	ตัวอย่างการใช้
			- สิ่งของที่ซื้อขายกันในตลาดมี เนื้อสัตว์ ผัก น้ำตาล น้ำปลา ฯลฯ
๑๒.	สัญประกาศ	_____	ใช้ขีดไว้ใต้คำหรือข้อความที่สำคัญ เพื่อเน้นให้ผู้อ่านสังเกตเป็นพิเศษ เช่น - หลักการอ่านตัวเลขมีตีพิมพ์รวมอยู่ในหนังสืออ่านอย่างไรเขียนอย่างไร
๑๓.	บุพสัญญา	”	ใช้แทนคำหรือข้อความที่อยู่บรรทัดบนเพื่อไม่ต้องเขียนซ้ำอีก เช่น กฎหมาย อ่านว่า กต - หมายถึง กระจก ” กระ - จก
๑๔.	ทับ	/	ใช้ขีดหลังจำนวนเลข เพื่อแบ่งจำนวนย่อยออกจากจำนวนใหม่ เช่น บ้านเลขที่ ๕๖/๓๔๒ อ่านว่า บ้าน - เลข - ที่ - ห้า - สิบบ - หก - ทับ - สาม - สี่ - สอง
๑๕.	ทวิภาค	:	๑. ใช้บ่งบอกว่ากำลังจะมีรายละเอียดปลีกย่อยที่แยกไว้เป็นข้อ ๆ เช่น แม่สีมี ๓ สี : สีแดง, สีเหลือง, สีน้ำเงิน ๒. ใช้เป็นตัวแบ่งอัตราส่วน อ่านว่า ต่อ เช่น ผสมน้ำยานี้ลงในน้ำด้วยอัตราส่วน ๑ : ๔ (น้ำยาหนึ่งส่วนต่อน้ำสี่ส่วน) ๓. ใช้เป็นตัวคั่นตัวเลขบอกเวลา สำหรับภาษาไทยสามารถใช้มหัพภาคแทนได้ เช่น เวลา ๑๒ : ๐๐ น. (เวลาสิบสองนาฬิกา)